

Preken av Olav Øygaard ved vigslingsgudstjenesten

9. november 2014 - Tromsø domkirke

22. s i treenighetstiden

Luk 10, 25-37

Deres Majestet, gjester, kjære menighet!
Majestehta, goassit, ráhkis searvegoddi!

Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus!
Árbmu lehkos dinguin ja ráfi Ipmilis, Áhčiteamet. ja Hearrás Jesus Kristusis.

Armo olkhoon teile
Ja rauha Jumalalta, meiðän Isältä,
Ja Herralta Jeesukselta Kristukselta. Amen

Hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?

Et test-spørsmål. Den lovkyndige vil gjerne finne ut hva Jesus mener. Finne ut hva han står for – med en viss sannsynlighet for å finne ut hvordan han skal «ta» ham.

Kanskje situasjonen ligner litt på dagens situasjon her i Domkirka. Nå skal vi nå høre hva denne biskopen står for – er han ok, kan vi være enige med ham – eller står han for helt andre ting enn oss?

Det var sikkert et spennende prosjekt for de som var skeptiske til Jesus å finne ut hva de skulle ta ham på, og det kan sikkert være spennende også her i dag å finne ut hva dagens predikant mener om saker og ting. Det skulle da bare mangle.

Det er bare det at når Jesus taler til menneskene, er det ikke for at de skal plassere ham i bås eller avsløre ham eller hva som helst, men det er rett og slett fordi han har noe å si – fordi han vil gjøre noe med menneskene som hører ham. Bevege dem, så de ser ham, og tror ham. Sånn var det den gang, og sånn er det fortsatt. Jesus har noe han vil si oss i dag – for han vil være en del av våre liv, og han vil så gjerne at vi skal skjønne det – med hele oss!

- Hva skal jeg gjøre for å arve evig liv – gjøre??

Nettopp gjøre. Som god jøde tenker han slik – man må gjøre det som er rett – så har man muligheter også for det evige liv.

- Jesus følger opp – hva står nå i loven? Og så kommer svaret – det dobbelte kjærlighetsbud: *Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din kraft og av all din forstand, og din neste som deg selv.*

Sist helg var jeg på konfirmantweekend. Dagens konfirmanter har mye å lære – for de stiller med mye mindre forhåndskunnskaper enn de gjorde for noen år siden – da det var mer vekt på kristendomsundervisning både i hjem, samfunn og skole. Vi ønsker at konfirmantene skal lære noen viktige bibelvers, og da hører det dobbelte kjærlighetsbud med. Derfor har jeg sist helg hørt mange konfirmanter si dette høyt til meg: elske Herren din Gud av hele ditt hjerte – sjel – kraft – forstand. OG. Du skal elske din neste som deg selv. Å elske er et bud, altså noe Herren Gud sier vi skal gjøre – og Jesus bekrefter det. Ja, sånn er det. Jeg håper det sitter hos konfirmantene...

Kanskje vi kan dette – med hodet....men med hele oss?

Jesus drev anskuelsesundervisning. For Jesus var ikke dette ren teori. Det var liv:

En mann på vei fra Jerusalem til Jeriko blir angrepet – fratatt alt han har og ligger der mer død enn levende.

Og så kommer de gående: Presten går forbi – levitten(tempeltjeneren) gjør det samme. Men samaritaneren – han som tilhører et annet folk, som egentlig ikke skulle ha noe med denne jøden å gjøre. Han stopper og hjelper. Fikk «inderlig medfølelse» med mannen. Og: strekker seg mye lenger enn noen kunne vente.

Hvem er min neste?

- Den naboen jeg irriterer meg så mye på at jeg hjelper han i alle fall ikke
- Den broren eller søstera mi som også er slik
- De med fysiske eller psykiske funksjonshemminger som vi helst svinger utenom – for å slippe å gå inn i det som blir for vanskelig
- Eller flykningefamilien som er i ferd med å bli sendt ut av landet vårt selv om de har barn som har bundet seg til klassevenner og nærmiljø.

Dette er ingen tale om samfunnets politiske løsninger. Det er vel ikke slik at dagens barmhjertige samaritan begrenser sitt engasjement til å plukke opp telefonen, ringe 113 og så gå videre. Nå har jeg gjort mitt – samfunnet gjør resten. Det dreier seg tross alt om kjærlighet som ikke kjenner noen grenser.

Men vi må kanskje spørre oss selv og hverandre: disse 2000 år gamle ordene, er de aktuelle i dag? Eller: på hvilken måte er de aktuelle i dag? Det vil alltid være slik at når vi skal lese Bibelen Guds ord inn en ny tid, leser vi med andre øyne enn man gjorde før. Samfunnet er annerledes. Alt er annerledes.

Men likevel: noe er som det alltid har vært: noen mennesker er mer akseptert enn andre. Noen mennesker er vi villige til å ha med å gjøre, andre ikke.

Vi bor i en landsdel der det norske språket og den norske kulturen har prøvd å vinne over og til dels kvele den samiske urfolkstradisjonen – og den kvenske tradisjonen. Først i de senere årene har det blitt akseptert å ha en annen identitet enn norsk når man er vokst opp her.

Vi lever i en verden der storsamfunnet regner verdier i Euro og kroner mer enn i menneskeverd og verdier som står seg. Markedsverdien har en tendens til å overdøve det aller viktigste. Det er en reell fare for at Downs syndrom kan bli nærmest utryddet i den rike del av verden. Det finnes bare en kur mot det syndromet, og det er at noen mennesker skal bli nektet å bli født og vokse opp. Vi skulle gjerne ha en kur mot et samfunn som tenker slik om mennesker.

Vi utfordres til å lete etter hva som er det viktigste. For oss. For deg og for meg – og for våre medmennesker. Samaritaneren som stoppet og hjalp hadde skjønt det som mange ikke ville skjønne den gangen, og som mange ikke vil skjønne i dag.

Men hva er greia? **Kjærligheten**. Elske Gud med hele deg. Elske din neste som deg selv. Vet du hvor du kan lære det? Jeg vet bare om et sted: hos ham som selv er kjærlighet. Som gav alt for sine – for oss.

Tilbake til åpningsspørsmålet: hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?

Eller kanskje er spørsmålet: **Hvor lite må jeg gjøre for å arve evig liv?**

Må jeg gjøre alt sammen?? Alt denne samaritaneren gjorde?

Ja, og mer til, mer enn du klarer, hvis du skal gjøre deg fortjent til evig liv

Kanskje vi kan driste oss til å øyne: samaritaneren fremstår som et bilde på Jesus.

Han ser. Også de han ikke er forpliktet til å se.

Han hjelper. Gjør mye mer enn man skulle forvente.

Og på en grunnleggende måte oppfyller han alt sammen.

Vi inviteres til å gjøre som den barmhjertige samaritan. Ikke for å arve evig liv, for det **gir han oss i gave**, men fordi han ber oss om det. Vi har fått alt av Jesus. Vi kan gi noe videre.

Hvis vi skal arve det evige livet, er det nok ikke våre egne prestasjoner og fromhetsøvelser som blir avgjørende, men troen på Jesus som vår frelser.

Tør vi å trekke bildet så langt – at Jesus er bilde på samaritaneren – han gir alt for å frelse – og vi skal få ta imot alt han har å gi.

Vi skal leve som mottakere og givere. Ta imot kjærlighet – og gi kjærlighet. Og hvis vi får så mye kjærlighet fra Jesus at det sprudler over – ja, da har vi også noe å gi videre av den kjærligheten han har gitt oss.

I bunn og grunn er det ikke noe annet dette handler om.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd, som var er og blir en sann Gud fra evighet til evighet. Amen.